ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 4/1998 i 10/2005)

* Redakcija nije sprovela prečišćavanje iz člana 1. Zakona o izmjenama Zakona o lokalnoj samoupravi ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 10/2005) kojim se propisuje da se u članu 45. stavu 1. tački 1) Zakona o lokalnoj samoupravi ("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 4/1998) riječ "Župan" zamjenjuje riječima "Predsjedatelj Skupštine", jer se u navedenom članu riječ "Župan" ne nalazi.

ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 4/1998 i 10/2005)

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1

Ovim Zakonom uređuju se pravni položaj općine kao jedinice lokalne samouprave na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija) samoupravni djelokrug općine, organi općine, oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju i izvršavanju lokalnih poslova, mjesna samouprava, imovina i financiranje općine, nadzor i zaštita lokalne samourpave i druga pitanja od značaja za ostvarivanje lokalne samouprave.

Članak 2

Općina je jedinica lokalne samouprave u kojoj građani ostvaruju lokalnu samoupravu u poslovima utvrđenim Ustavom, zakonom i

statutom općine.

Članak 3

Općina je pravna osoba.

Članak 4

Općina ima statut.

Statutom općine utvrđuje se njen samoupravni djelokrug, organizacija, ovlašćenja i način rada organa općine oblici neposrednog odlučivanja građana u lokalnim poslovima, osnivanje i rad mjesnih zajednica, oblici suradnje općina i druga pitanja od značaja za općinu u skladu sa Ustavom i Zakonom.

Statut općine mora biti u skladu sa Ustavom Federacije BiH, Ustavom Županije i županijskim zakonodavstvom.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjednika općinskog vijeća i općinskog načelnika.

Statutom općine se utvrđuje pečat općine i njenih organa.

Članak 5

Općina može uz odobrenje Ministarstva pravosuđa i uprave Hercegbosanske županije, imati grb i zastavu u skladu sa Zakonom o grbu i zastavi Hercegbosanske županije i Zakonom o uporabi grba i zastave Hercegbosanske županije.

Članak 6

Poslovi iz samoupravnog djelokruga općine i preneseni poslovi županijske uprave koji se obavljaju u općini financiraju se kroz općinski proračun i Proračun Županije u skladu sa zakonom.

Članak 7

Općine imaju pravo da u obavijanju svojih dužnosti međusobno surađuju s drugim općanama radi obavljanja poslova od zajedničkog interesa i u tom cilju mogu se udruživati u zajednice općina na području Županije ili na drugom području, u skladu sa Ustavom i Zakonom.

Općine mogu pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih zajednica i surađivati s odgovarajućim lokalnim jedinicama drugih

država u skladu sa Ustavom i Zakonom.

II. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE

Članak 8

Općina je samostalna u odluživanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu sa Ustavom i Zakonom, a podliježe nadzoru zakonitosti koji obavljaju nadležni organi Županije.

Članak 9

Općina u okviru samoupravnog djelokruga:

1. poduzima sve potrebne mjere u cilju osiguranja i zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda građana,

2. stvaranju i razvijanju materijalnih i drugih uvjeta za život i rad i zadovoljenje materijalnih i zajedničkih potreba, u skladu sa utvrđenom politikom i propisima Županije i Federacije,

3. sprovodi utvrđenu obrazovnu politiku,

4. poduzima mjere u cilju unapređenja lokalnog poslovanja i humanitarnih aktivnosti,

5. provodi utvrđenu stambenu politiku,

6. provodi propise županijske vlasti o korištenju lokalnog zemljišta i prostornog planiranja,

7. provodi socijalnu politiku i uspostavija službe socijalne zaštite,

8. izrađuje i održava putove, vodovode i ostalu infrastrukturu lokalnog značaja,

9. poduzima mjere za osiguranje higijene i zdravlja,

10. upravlja javnim dobrima u javnoj uporabi lokalnog značaja.

11. donosi propise o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno financiranje koje nije osigurala Vlada Županije ili Federalna vlast,

12. donosi propise za izvršavanje općinskih nadležnosti,

13. osigurava opće uvjete za snabdjevanje građana i vršenje uslužnih djelatnosti,

14. osigurava javni red i mir.

Obavljanje pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga općine može se u skladu s Zakonom povjeriti poduzećima, ustanovama i drugim pravnim osobama osnovanim radi obavljanja javnih službi u općini.

Članak 10

Poslovi uprave iz samoupravnog djelokruga općine i poslovi županijske uprave koji se obavljaju u općini određuju se Zakonom.

Troškove obavljanja poslova županijske uprave koji su preneseni na općinu podmiruju se iz Proračuna Županije.

III. ORGANI OPĆINE

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 11

Općinsko vijeće i općinski načelnik su organi vlasti u općini koji svoju funkciju vrše u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom općine.

Članak 12

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i općine.

Općinski načelnik je izvršno-upravni organ općine.

Članak 13

Broj općinskih vijećnika utvrđuje se statutom općine u skladu sa Ustavom Županije, zavisno od broja stanovnika općine.

Članak 14

Izbor općinskih vijećnika vrši se u skladu sa Ustavom, Zakonom i statutom općine, na slobodnim demokratskim izborima.

Mandat općinskih vijećnika je dvije godine s tim da mandat prvih članova općinskog vijeća traje jednu godinu.

Prava i dužnosti općinskih vijećnika utvrđuje se statutom općine.

Članak 15

Općinsko vijeće donosi propise i akte u okviru prava i dužnosti općine utvrđenih Ustavom, Zakonom i Statutom.

Općinsko vijeće zasjeda javno osim u izuzetnim slučajevima predviđenim poslovnikom i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Članak 16

Unutarnja organizacija i način rada općinskog vijeća uređuje se poslovnikom.

Poslovnik se donosi većinom glasova izabranih općinskih vijećnika.

Članak 17

Općinsko vijeće bira između izabranih općinskih vijećnika predsjednika. Predsjednik zastupa općinsko vijeće i predsjedava sjednicama općinskog vijeća. Predsjednik općinskog vijeća svoju dužnost može obavljati profesionalno što se bliže uređuje statutom i poslovnikom o radu općinskog vijeća.

Općinsko vijeće bira, na prijedlog izabranih općinskih vijećnika, tajnika općinskog vijeća koji tu dužnost obavija profesionalno.

Općinsko vijeće može obrazovati radno predsjedništvo vijeća.

Članak 18

Općinsko vijeće donosi odluke većinom glasova izabranih općinskih vijećnika.

Statut, proračun i završni račun donose se dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika.

Poslovnikom se mogu odrediti i druga pitanja o kojima se odlučuje dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika.

Članak 19

Općinsko vijeće može osnivati savjete, komisije, odbore i druga radna tijela u svrhu priprema odluka iz njegovog djelokruga.

Sastav, broj članova, djelokrug i način rada tijela iz prethodnog stavka utvrđuje se poslovnikom, odnosno posebnom odlukom o osnivanju radnog tijela.

Članak 20

Općinski vijećnici za svoj rad u općinskom vijeću imaju pravo na naknadu troškova, odnosno izgubljenu zaradu, u skladu sa odlukom općinskog vijeća.

Članak 21

Nositelj izvršne vlasti u okviru prava i dužnosti općine je općinski načelnik.

Općinskog načelnika bira općinsko vijeće dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika, na način i po postupku utvrđenom poslovnikom vijeća u skladu sa statutom općine.

Nespojive su funkcije općinskog načelnika i općinskog vijećnika.

Ukoliko mjesto općinskog načelnika ostane upražnjeno, općinsko vijeće izabrat će novog općinskog načelnika u roku od 30 dana.

U slučaju da općinski načelnik privremeno nije u mogućnosti da obavlja svoju dužnost predsjedavajući općinskog vijeća vršit će funkciju općinskog načelnika. Općinski načeinik bit će smjenjen sa dužnosti ako se za njegovu smjenu izjasni dvije trećine općinskih vijećnika.

2. OPĆINSKO VIJEĆE

Članak 22

Općinsko vijeće:

1. priprema i dvotrećinskom većinom glasova izabranih općinskih vijećnika usvaja statut općine,

2. bira općinskog načeinika,

3. usvaja općinski proračun i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno financiranje koje nisu osigurali Županija i federalna vlast,

4. donosi poslovnik o svom radu,

5. osniva javna poduzeća i javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarstvenih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za općinu,

6. raspisuje referendum,

7. raspisuje javni zajam i samodoprinos i odlučuje o zaduženju općine,

8. utvrđuje naziv naseljenih mjesta i dijelova naseljenih mjesta,

9. odlučuje o izmjeni naziva ulica, trgova, mostova,

10. donosi i druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

3. OPĆINSKI NAČELNIK

Članak 23

Općinski načelnik odgovoran je općinskom vijeću za obavljanje poslova iz nadležnosti samoupravnog djelokruga općine.

Općinski načelnik nadležan je za:

1. Provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od županijske i federalne vlasti,

2. osiguranje suradnji općinskih službenika sa ombudsmanima,

3. staranje o organizaciji općinske uprave i njenom radu,

4. rukovođenje radom općinskih službi i općinskih službenika,

5. imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika,

6. konzultacije za izbor sudaca općinskog suda, općinskih tužitelja i njihovih zamjenika, te općinskih javnih pravobranitelja i sudaca porotnika općinskih sudova,

7. pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće,

8. vođenje brige o imovini općine,

9. podnosi prijedlog izvješća općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojih aktivnosti,

10. izvještava županijsku Skupštinu, odnosno županijske organe o izvršavanju županijske politike i županijskih zakona i drugih propisa, kao i o stanju u odgovarajućoj oblasti, kad je izvršavanje te politike i tih zakona povjereno općini,

11. izvršenje drugih poslova utvrđenih zakonom i statutom općine.

Članak 24

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, poslova lokalne samouprave i upravnih poslova iz samoupravnog djelokruga općine, kao i prenesenih poslova županijske uprave, općinski načelnik organizira općinske službe za upravu.

Općinski načelnik sa službama za upravu obavlja poslove uprave iz samoupravnog djelokruga općine i poslove županijske uprave koji su županijskim Zakonom preneseni na općinu u okviru jedinstvenog općinskog organa uprave.

Općinski načelnik obvezan je organizirati službe za upravu za obavljanje prenesenih poslova županijske uprave u skladu sa zakonom kojim se uređuje županijska uprava.

IV. NEPOSREDNO SUDJELOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU

Članak 25

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima iz samoupravnog djelokruga općine, referendumom mjesnim zborom građana i građanskom inicijativom u skladu sa zakonom i statutom općine.

Članak 26

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta općine, o programu uređenja gradskog građevinskog zemijišta (regulacioni plan), o prijedlogu za financiranje objekata lokalne infrastrukture, o prijedlogu propisa i drugog općeg akta, kao i o drugim pitanjima iz djelokruga općinskog vijeća određenim zakonom i statutom općine.

Referendum na temelju zakona i statuta općine, raspisuje općinsko vijeće na prijedlog jedne trećine općinskog vijeća, na prijedlog načelnika ili na prijedlog jedne četvrtine ukupnog broja mjesnih zajednica na području općine.

Članak 27

Pravo odlučivanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području općine i koji su upisani u birački spisak.

Odluka donijeta na referendumu obvezna je za općinsko vijeće i građane. Postupak održavanja referenduma propisuje se statutom općine i u skladu sa Zakonom.

Na odluke donesene referendumom primjenjuju se odredbe ovog Zakona o nadzoru i zaštiti lokalne samouprave.

Članak 28

Na mjesnom zboru građani mogu raspravljati o svim pitanjima iz samoupravnog djelokruga općine, predlagati način rješavanja određenog pitanja, odnosno donošenja akata iz djelokruga općinskog vijeća.

Općinsko vijeće može tražii mišljenje od zbora građana mjesne zajednice o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga općine, kao i o drugim pitanjima određenim Zakonom i statutom općine.

O svakom pitanju iz djelokruga općinskog vijeća može se pokrenuti rasprava putem građanske inicijative.

O prijedlogu iz prethodnog stavka općinsko vijeće mora raspravljati ako ga potpisom podrži najmanje 20% birača upisanih u birački spisak općine i dati odgovor podnositeljima najkasnije u roku od 3 mjeseca od prijema građanske inicijative. Pismena odluka se dostavlja nositelju građanske inicijative odmah po njenom donošenju.

Članak 29

Općinski načelnik dužan je omogućiti građanima i pravnim osobama podnošenje prigovora i pritužbi na svoj rad i rad službi za upravu općine, kao i na nepravilan odnos zaposlenih kad im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

V. MJESNA SAMOUPRAVA

Članak 30

Mjesna samouprava organizira se i provodi u mjesnoj zajednici.

Mjesna zajednica osniva se za jedno naseljeno mjesto ili više međusobno povezanih manjih naselja, koji u odnosu na ostale dijelove čine zasebnu razgraničenu cjelinu.

Mjesnu zajednicu osniva općinsko vijeće.

Inicijativu za osnivanje mjesne zajednice mogu dati građani i njihove organizacije i udruženja, te druga tijela određena u statutu općine.

Članak 31

Statutom općine, u skladu sa Zakonom, uređuje se postupak osnivanja, djelokrug, organi i ovlašćenja organa mjesne zajednice, način izbora i opoziv organa mjesne zajednice, utvrđivanje programa rada mjesne zajednice, osnove pravila mjesne zajednice, način financiranja djelatnosti mjesne zajednice, obavljanje administrativnih i drugih poslova za potrebe mjesne zajednice, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i obveza mjesne zajednice utvrđenih Zakonom, statutom općine i drugim općim aktom općinskog vijeća.

Organi mjesne zajednice su: zbor građana, savjet i drugi organi utvrđeni statutom općine.

Članak 32

Statutom ili odlukom općine može se mjesnoj zajednici povjeriti obavljanje pojedinih poslova iz djelokruga općine koji su od neposrednog ili svakodnevnog uticaja na život i rad građana na području mjesne zajednice.

Sredstva za obavljanje poslova iz prethodnog stavka osiguravaju se u proračunu općine.

Članak 33

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa građana u mjesnoj zajednici obrazuju se od:

1. sredstva građana koja oni udružuju putem samodoprinosa ili na drugi način,

2. naknada za usluge i druge prihode koje svojim aktivnostima ostvaruje mjesna zajednica,

3. prihodi koje općina ustupa mjesnoj zajednici u skladu s planovima razvoja mjesne zajednice odnosno općine te prihodi koji mjesnoj zajednici pripadaju od prirodnih resursa temeljem zemljopisnih karakteristika,

4. pokloni i druga sredstva.

Članak 34

Mjesna zajednica ima svojstvo pravne osobe u pogledu prava i obveza utvrđenih statutom općine i Zakonom.

Mjesnu zajednicu i imovinsko-pravnim odnosima zastupa općinsko ili Županijsko pravobraniteljstvo.

VI. FINANCIRANJE I IMOVINA OPĆINE

Članak 35

Općini pripadaju prihodi za obavijanje njenih dužnosti i ovlašćenja u skladu sa Zakonom i propisima Županije.

Općini pripadaju javni prihodi u skladu sa propisom Županije.

Prihodi općine su naročito:

- prihod od nepokretnih i pokretnih stvari vlasništvo općine,

- prihodi od poduzeća i drugih pravnih osoba u vlasništvu općine, kao i prihodi od koncesija koje odobrava općina,

- prihodi od prodaje pokretnih i nepokretnih stvari u vlasništvu općine,

- pokloni, nasljedstva i legati,

- općinski porezi i pristojbe čije su stope u granicama određenim Zakonom, utvrđuju samostalno,

- pomoć i dotacije,

- naknada troškova iz Proračuna Županije za obavljanje poslova županijske uprave koji su preneseni općini,

- i drugi prihodi utvrđeni Zakonom.

Radi zadovoljavanja potreba građana, sredstva se mogu prikupljati na temelju neposrednog izjašnjavanja građana u skladu sa Zakonom odnosno Statutom.

Članak 36

Općina ima proračun u kome se iskazuju prihodi i rashodi.

Proračun se izrađuje na način predviđen Zakonom i donosi se za jednu kalendarsku godinu.

Po isteku godine za koju je proračun donesen sastavlja se završni račun i izvješće o izvršenju proračuna.

Ukoliko se godišnji proračun za narednu godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vrši se privremeno financiranje i to najduže za period od tri mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi općinsko vijeće u skladu sa Zakonom.

Članak 37

Općina samostalno raspolaže prihodima koji joj pripadaju i može se zaduživati i zaključivati ugovore o kreditu, o čemu odlučuje općinsko vijeće.

Članak 38

Općina ima u vlasništvu nekretnine i pokretnine, prava i novac.

Imovinom u vlasništvu općine upravlja općinsko vijeće.

Općinsko vijeće može posebnim propisom prenijeti pravo vlasništvo na drugu pravnu osobu u skladu sa Zakonom.

VII. PROPISI I DRUGI AKTI OPĆINE

Članak 39

Općinsko vijeće donosi statut, odluke, proračun, završni račun proračuna, prostorni plan općine, poslovnik općinskog vijeća, deklaracije, rezolucije, preporuke, platforme i izjave, uredbe, uputstva i zaključke, daje autentična tumačenja propisa koje donosi i utvrđuje njihov prečišćen tekst.

Poslovnikom općinskog vijeća bliže se utvrđuje sadržaj i način pripremanja i donošenja općinskih propisa i drugih akata općine i način njihovog objavljivanja.

Propisi i opći akti organa općine moraju biti u suglasnosti sa Ustavom i Zakonom.

Članak 40

Općinski načelnik osigurava izvršenje propisa i općih akata iz prethodnog članka na način i po postupku propisanim zakonom i statutom općine i obavlja nadzor nad zakonitošću rada općinskih organa uprave i službi.

Članak 41

Načelnik općine u izvršavanju propisa i općih akata iz samoupravnog djelokruga općine donosi pojedinačne akte kojima se rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba u prvom stupnju.

Protiv upravnih akata općinskog načelnika donesenih u prvom stupnju nije dopuštena žalba.

Članak 42

Općinski načelnik u prenesenim poslovima županijske uprave rješava u upravnim stvarima u prvom stupnju.

Protiv upravnih akata općinskog načelnika iz prethodnog stavka rješava nadležno županijsko ministarstvo.

VIII. NADZOR I ZAŠTITA LOKALNE SAMOUPRAVE

Članak 43

Županija svojim nadzorom podržava lokalnu samoupravu na području općine i brine se za poštivanje zakonitosti i ustavnosti.

Nadzor nad radom organa općine obavlja se na način i po postupku predviđenim ustavom i zakonom.

Nadzor nad radom organa općine obavlja se na način koji osigurava da intervencija nadzornog organa bude u granicama kojima se štite prava i dužnosti općine utvrđenim ovim Zakonom.

Članak 44

Općinski načelnik dužan je u roku od 8 dana od dana donošenja statuta općine, odnosno općeg akta koji donosi općinsko vijeće, isti dostaviti Predsjedatelju Skupštine Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija).

Predsjedatelj Skupštine ako ocijeni da statut općine, odnosno opći akti iz prethodnog stavka su u suprotnosti sa Ustavom i Zakonom, obustavit će od izvršenja statut općine - primjenu, odnosno opći akti koji donosi općinsko vijeće i pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom Federacije BiH za ocjenu ustavnosti.

Ako Predsjedatelj Skupštine ne pokrene postupak iz stavka 2. ovog članka u roku od 30 dana od dana obustave izvršenja, prestaje

obustava izvršenja statuta općine odnosno općeg akta koji donosi općinsko vijeće.

Članak 45*

Skupština Županije, na prijedlog Vlade Županije, može raspustiti općinsko vijeće u slučaju:

- kada učestalo donosi opće akte suprotno Ustavu, Zakonu i drugom propisu ili zbog učestalih težih povreda Zakona i drugih propisa,

- kada se ne izabere općinski načelnik u roku od 90 dana od dana konstituiranja općinskog vijeća,

- u slučaju da se ne donese statut u roku propisanom ovim Zakonom,

- kad se ne donese proračun općine u roku određenom Zakonom.

Članak 46

Kada je na temelju prethodnog članka raspušteno općinsko vijeće, županijska Skupština imenovat će povjerenika županijske Skupštine u toj općini.

Povjerenik županijske Skupštine obavlja dužnost do izbora novog općinskog vijeća.

Izbori za novo općinsko vijeće raspisat će se i provesti u skladu sa izbornim zakonom.

Članak 47

Radi ostvarivanja ustavom, zakonom i statutom utvrđenih prava osigurava se zaštita prava na lokalnu samoupravu, a naročito:

- prava građana da putem referenduma i drugih oblika odlučivanja osobnim izjašnjavanjem ili preko slobodno izabranih predstavnika odlučuju o poslovima lokalnog značaja,

- pravo građana na samoorganiziranje,

- pravo građana da budu konzultirani po svim pitanjima kada se Zakonom uređuju pitanja kojima se reguliraju prava i obveze općina,

- prava građana da na zborovima građana razmatraju i daju mišljenje u slučajevima kada Županija želi prenijeti pojedine poslove općini iz okvira svoje nadležnosti.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48

Statuti općina i propisi o organizaciji uprave u općini uskladit će se sa odredbama ovog Zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 49

Stupanjem na snagu ovog Zakona na području Županije neće se primjenjivati odredbe Zakona o načelima postupka obrazovanja mjesnih zajednica ("Službeni list SR BiH", broj 22/81 i 8/91, "Službeni list R BiH", broj 16/92 i 13/94), te odredbe Zakona o sustavu državne uprave HR H- B ("Narodni list HR H-B", broj 38/95), te Zakon o pravima i dužnostima općina i ustroja vlasti u općinama HR H-B ("Narodni list HR H- B", broj 24/95).

Članak 50

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Samostalni član Zakona o izmjenama
Zakona o lokalnoj samoupravi

("Nar. novine Hercegbosanske županije", br. 10/2005)

Članak 2

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".